

На основу члана 93а став 1. тачка 4) подтачка (1) Закона о енергетици („Службени гласник РС”, бр. 145/14, 95/18 – др. закон и 40/21), а у вези са Уговором о оснивању Енергетске заједнице између Европске заједнице и Републике Албаније, Републике Бугарске, Босне и Херцеговине, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Црне Горе, Румуније, Републике Србије и Привремене мисије Уједињених нација на Косову у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених нација („Службени гласник РС”, број 62/06) и члана 17. став 1. и члана 42. став 1. Закона о Влади („Службени гласник РС”, бр. 55/05, 71/05 – исправка, 101/07, 65/08, 16/11, 68/12 – УС, 72/12, 7/14 – УС, 44/14 и 30/18 – др. закон),

Влада доноси

УРЕДБУ

о мрежним правилима која се односе на прорачун и расподелу капацитета за транспорт природног гаса

"Службени гласник РС", број 112 од 12. октобра 2022.

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1.

Овом уредбом уређују се мрежна правила која се односе на приступ мрежи за транспорт природног гаса на националном, регионалном и европском тржишту природног гаса, у вези са прорачуном капацитета и расподелом капацитета.

Мрежним правилима из става 1. овог члана успостављају се механизми расподеле капацитета у транспортним системима за постојеће и додатне капацитете.

Овом уредбом уређује се на који начин суседни оператори транспортног система сарађују у циљу олакшавања продаје капацитета, узимајући у обзир општа комерцијална и техничка правила која се односе на механизме расподеле капацитета.

Стандардни механизам за расподелу капацитета утврђен у складу с овом уредбом обухвата поступак аукције за тачке интерконекције из члана 2. ове уредбе и стандардне капацитетне производе који се на тим аукцијама нуде и расподељују.

Овом уредбом уређује се и алтернативни механизам расподеле који се примењује на нуђење додатног капацитета.

Област примене

Члан 2.

Ова уредба се примењује на тачкама интерконекције које повезују транспортни систем оператора транспортног система са транспортним системом суседне потписнице Уговора о оснивању Енергетске заједнице између Европске заједнице и Републике Албаније, Републике Бугарске, Босне и Херцеговине, Републике Хрватске, Бивше Југословенске Републике Македоније, Републике Црне Горе, Румуније, Републике Србије и Привремене Мисије Уједињених нација на Косову у складу са Резолуцијом 1244 Савета безбедности Уједињених нација („Службени гласник РС”, број 62/06, у даљем тексту: Уговор о оснивању Енергетске заједнице), као и Мађарске.

Агенција за енергетику Републике Србије (у даљем тексту: Агенција), може да одлучи да се прорачун и расподела капацитета врши у складу са овом уредбом и на тачкама интерконекције које нису тачке интерконекције из става 1. овог члана.

Ова уредба се не примењује на излазним тачкама према крајњим купцима и дистрибутивним системима, улазним тачкама из терминала за утечњени природни гас и производних објеката, улазним тачкама из складишта природног гаса и излазним тачкама у складишта природног гаса, као ни на део капацитета на улазним односно излазним тачкама на којима се примењује режим изузећа од примене приступа треће стране који је одобрила Агенција у складу са Законом о енергетици (у даљем тексту: Закон).

Ова уредба се примењује на све техничке и прекидне капацитете на тачкама интерконекције, као и на допунске капацитете у складу са одредбама прописа којим се уређују мрежна правила за поступке за управљање загушењима и објављивању података и техничких информација за приступ систему за транспорт природног гаса које уређују програм прекомерне понуде и повратног откупа и на додатне капацитете у смислу ове уредбе.

У случају када се примењују имплицитни методи расподеле капацитета, оператор транспортног система не примењује чл. од 8. до 35. ове уредбе ако се Агенција сагласи.

У циљу спречавања затварања низгасног тржишта, Агенција може, након консултација са корисницима система, донети одлуку о предузимању примерених мера како би се ограничило право одређеног корисника система да унапред захтева капацитет на тачкама интерконекције унутар Републике Србије.

Значење појединих израза

Члан 3.

Поједини изрази који су употребљени у овој уредби имају следеће значење:

- 1) алтернативни механизам расподеле је механизам расподеле за ниво понуде односно додатни капацитет, који су оператори транспортног система утврдили за конкретан случај, ради задовољавања условне потражње и који је Агенција одобрила;
- 2) аукција са јединственом ценом је аукција у којој корисник система у једном кругу надметања нуди и цену и количину, а сви корисници система којима се капацитет расподељује, плаћају цену најниже успешне понуде;
- 3) аукција са сукцесивно растућим ценама је аукција у којој корисник система захтева количине по утврђеним ценовним корацима, који се објављују сукцесивно;
- 4) велики ценовни корак је фиксни или варијабилни износ који се одређује за тачку интерконеције и стандардни капацитетни производ;
- 5) виртуелна тачка интерконеције је најмање две тачке интерконеције које повезују два иста суседна улазно-излазна система, а које су спојене у циљу пружања једне услуге транспорта капацитета;
- 6) гасни дан је период од 5:00 UTC до 5:00 UTC следећег дана код зимског рачунања времена односно од 4:00 UTC до 4:00 UTC следећег дана код летњег рачунања времена;
- 7) додатни капацитет је могуће будуће повећање капацитета засновано на тржишном поступку, које се остварује проширењем постојећег техничког капацитета односно потенцијалним стварањем новог капацитета тамо где га тренутно нема, који се може понудити на основу улагања у инфраструктуру односно оптимизацијом дугорочног капацитета и потом расподелити под условом позитивног резултата економског теста:
 - (1) на постојећим тачкама интерконеције;
 - (2) стварањем нове тачке или нових тачака интерконеције;
 - (3) као физички повратни капацитет на тачки или тачкама интерконеције на којима до тада није био у понуди;
- 8) економски тест је тест који се примењује како би се оценила економска исплативост пројеката додатних капацитета;
- 9) ENTSO-G је Удружење европских оператора транспортних система за природни гас;
- 10) заштићени купци су сви крајњи купци из категорије домаћинства који су прикључени на дистрибутивни систем за природни гас, као и на основу посебне одлуке Владе, субјекти из подтач. (1) и (2) ове тачке (ако заједно не представљају више од 20% укупне годишње потрошње) и субјекти из подтачке (3) ове тачке:
 - (1) мала и средња правна лица, под условом да су повезана на дистрибутивни систем за природни гас;
 - (2) службе социјалне заштите, под условом да су повезана на дистрибутивни систем за природни гас;

(3) постројење за даљинско грејање, ако испоручује топлотну енергију потрошачима која су домаћинства, мала или средња правна лица или службе социјалне заштите, под условом да таква постројења не могу да користе друге енергенте осим гаса;

11) имплицитна метода расподеле је метода расподеле капацитета којом се, по могућности применом аукције, у исто време додељују и транспортни капацитет и одговарајућа количина природног гаса;

12) календар аукција је табела коју објављује ENTSO-G сваке календарске године за аукције које се одвијају у периоду од марта до фебруара наредне календарске године и која садржи све временске распореде одржавања аукција, укључујући датуме почетка и стандардне капацитетне производе на које се односе;

13) капацитет је максимални проток природног гаса изражен у kWh/h или kWh/дан на који корисник система има право у складу са закљученим уговором о транспорту природног гаса;

14) конкурентни капацитети су капацитети за које се расположиви капацитет на једној тачки система не може расподелити без потпуног или делимичног умањења расположивог капацитета на другој тачки система;

15) круг надметања је период времена током којег корисници система могу да поднесу, измене и повуку понуде;

16) мали ценовни корак је фиксни или варијабилни износ који се одређује за тачку интерконеције и стандардни капацитетни производ, а који је мањи од великог ценовног корака;

17) ниво понуде је збир расположивог капацитета и одговарајућег нивоа додатног капацитета понуђеног за сваки од годишњих стандардних капацитетних производа на тачки интерконеције;

18) номинација је најава односно обавештење које корисник система упућује оператору транспортног система о количини природног гаса коју намерава да преда на транспорт, односно да преузме са транспорта;

19) резервна цена је најнижа цена на аукцији по којој се може уговорити капацитет;

20) прва непокривеност понуђеног капацитета захтеваном количином је случај када је збирна потражња свих корисника система мања од понуђеног капацитета на крају другог круга надметања односно каснијег круга надметања;

21) прекомерна номинација је право корисника система који испуњавају минималне услове за подношење номинација да захтевају прекидни капацитет у било којем тренутку унутар дана подношењем номинација којима се повећава укупан износ њихових номинација на ниво који је већи од њиховог уговореног капацитета;

22) пројекат додатног капацитета је пројекат у циљу повећавања количине техничког капацитета на постојећој тачки интерконеције или успостављања нове тачке

интерконекције засноване на расподели капацитета у претходном поступку за додатни капацитет;

23) реноминација је промена најаве, односно обавештења које корисник система упућује оператору транспортног система о промени количине енергије природног гаса из номинације, коју намерава да преда на транспорт, односно да преузме са транспорта;

24) спојени капацитет је стандардни капацитетни производ који се нуди на непрекидној основи и који се састоји од истог улазног и излазног капацитета на обе стране исте тачке интерконекције;

25) стандардни капацитетни производ је одређена количина транспортног капацитета у одређеном периоду времена на одређеној тачки интерконекције;

26) споразум о радном режиму је уговор закључен између суседних оператора транспортних система чији системи су повезани на одређеној тачки интерконекције, који одређује услове, оперативне процедуре и одредбе у погледу испоруке и преузимања природног гаса на тачки интерконекције, са циљем олакшавања ефикасне интероперабилности међусобно повезаних транспортних система, у складу са одредбама прописа којим се уређују мрежна правила о међусобној сарадњи оператора транспортних система и правилима за размену података за рад међусобно повезаних система за транспорт гаса којима се уређује споразум о радном режиму;

27) тачка интерконекције је физичка односно виртуелна тачка која повезује суседне улазно-излазне системе односно улазно-излазни систем са интерконектором, када је на таквој тачки омогућено уговарање капацитета;

28) унутар-дневни капацитет је капацитет који се нуди и расподељује након окончања аукција за капацитет следећи дан у односу на тај дан;

29) фактор f је удео садашње вредности процењеног повећања у дозвољеном односно циљаном приходу оператора транспортног система повезаног с додатним капацитетом укљученим у одговарајући ниво понуде, у складу са чланом 21. став 1. тачка 2) ове уредбе, који мора да буде покривен садашњом вредношћу преузетих обавеза корисника система за уговорени капацитет, који је обрачунат на начин прописан у члану 21. став 1. тачка 1) ове уредбе.

Остали изрази који се употребљавају у овој уредби, а нису дефинисани у ставу 1. овог члана, имају значење утврђено законом којим се уређује област енергетике (у даљем тексту: Закон).

II. САРАДЊА

Усаглашавање времена одржавања

Члан 4.

У случају да одржавање гасовода или дела транспортног система утиче на количину транспортног капацитета која се може понудити на тачкама интерконекције, оператор транспортног система сарађује са суседним операторима транспортних

система у погледу планова одржавања како би се умањио утицај на могуће протоке природног гаса и капацитет на тачки интерконекције.

Стандардизација комуникације

Члан 5.

Оператор транспортног система природног гаса, у сарадњи са суседним оператором транспортног система, усаглашава примену стандардних поступака комуникације, компатибилност информационих система и електронских комуникација које се обављају путем интернета, договара заједничке формате за размену података и одговарајуће протоколе и усаглашава начела поступања са тим подацима, у складу са прописом којим се уређују мрежна правила о међусобној сарадњи оператора транспортних система и правилима за размену података за рад међусобно повезаних система за транспорт гаса.

Стандардне процедуре комуникације нарочито укључују активност и процедуре који се односе на приступ корисника система аукцијским системима оператора транспортног система односно релевантној платформи за резервацију капацитета и преглед података о аукцији који се пружају. Временски распоред и садржај података који се размењују морају да буду у складу са правилима из чл. од 4. до 7. ове уредбе.

Стандардне процедуре комуникације, које доноси оператор транспортног система у сарадњи са суседним оператором транспортног система, садрже план имплементације и период њихове примене, које треба да буду у складу са развојем платформи за резервацију капацитета из ове уредбе.

Приликом извршења обавеза из овог члана, оператор транспортног система, у сарадњи са суседним оператором транспортног система, обезбеђује поверљивост комерцијално осетљивих података.

Прорачун и максимизација капацитета

Члан 6.

Оператор транспортног система нуди корисницима система на уговарање максимум техничког капацитета, узимајући у обзир интегритет система, сигурност и ефикасан рад система.

Оператор транспортног система, у сарадњи са суседним оператором транспортног система врши оптимизацију техничког капацитета, у циљу нуђења максимума капацитета као спојеног капацитета, тако што предузима мере на тачкама интерконекције и то ради приоритетно на оним тачкама интерконекције на којима постоји уговорно загушење у складу са прописом којим се уређују мрежна правила за поступке за управљање загушењима и објављивању података и техничких информација за приступ систему за транспорт природног гаса којима се уређују непрекидни дан

унапред „користи или изгуби” механизам. Оператор транспортног система природног гаса, у сарадњи са суседним оператором транспортног система, успоставља и примењује заједничку методу, при чему у договору одређују конкретне кораке које предузимају како би остварили потребну оптимизацију:

1) заједнички метод садржи детаљну анализу техничких капацитета, укључујући све разлике на обе стране тачке интерконекције, као и све конкретне радње које је потребно предузети у циљу максимизације понуде спојеног капацитета и детаљан временски распоред за њихово предузимање, при чему се узима у обзир и време потребно за прибављање одобрења Агенције и суседног регулаторног тела са друге стране тачке интерконекције потребна за покриће трошкова и прилагођавање регулаторног режима. Радње не смеју да доводе до умањења капацитета који се нуди на осталим тачкама тих транспортних система и тачкама повезивања са дистрибутивним системима значајним за сигурност снабдевања крајњих купаца, а нарочито на тачкама повезивања са складиштима природног гаса, терминалима за утечњени природни гас и заштићеним потрошачима;

2) методологија прорачуна и правила нуђења капацитета које доносе оператори транспортног система, уређују и ситуације када конкурентни капацитети унутар транспортних система укључују тачке интерконекције и излазне тачке према складиштима природног гаса;

3) детаљна анализа узима у обзир претпоставке из десетогодишњег плана развоја, националних инвестиционих планова, релевантних обавеза у складу са важећим прописима и остале релевантне уговорне обавезе;

4) оператор транспортног система, у сарадњи са суседним оператором транспортног система, примењује динамички приступ поновном прорачуну техничког капацитета, по потреби заједно са динамичким прорачуном који се примењује на допунски капацитет у складу са одредбама прописа којим се уређују мрежна правила за поступке за управљање загушењима и објављивању података и техничких информација за приступ систему за транспорт природног гаса којима се уређује програм прекомерне понуде и повратног откупа, заједно утврђујући одговарајућу учесталост поновног обрачуна по тачки интерконекције и узимајући у обзир њене специфичне карактеристике;

5) кад примењују заједничку методу, суседни оператори транспортног система су дужни да консултују друге операторе система на које нарочито утиче та тачка интерконекције;

6) при поновном прорачуну техничког капацитета, оператори транспортног система узимају у обзир информације које корисници система пруже у вези са очекиваним будућим протоцима.

Оператори транспортног система заједно процењују најмање следеће параметре и према потреби их прилагођавају:

1) обавезе у погледу притиска;

2) све релевантне сценарије понуде и потражње, укључујући појединости о референтним климатским условима и конфигурацијама система које се односе на екстремне сценарије;

3) калоријску вредност.

Ако услед оптимизације техничког капацитета настану трошкови за операторе транспортног система, нарочито трошкови који неравномерно утичу на операторе транспортног система на било којој страни тачке интерконекије, оператори транспортног система имају право да надокнаде такве оправдано настале трошкове у складу са Законом, методологијом за одређивање цена за приступ систему за транспорт природног гаса и споразумом Агенције и суседног регулаторног тела.

У погледу прекограничне инфраструктуре надлежно тело у складу са чланом 2. тачка 42) Закона о енергетици (у даљем тексту: Надлежно тело), у складу са чланом 76. став 2. Уговора о оснивању Енергетске заједнице одлучује о регулаторним питањима која спадају у надлежност Агенције:

1) у случају да Агенција, у сарадњи са регулаторним телом потписнице Уговора о оснивању Енергетске заједнице (у даљем тексту: Потписница), односно Мађарске, не постигне споразум у периоду од шест месеци, рачунајући од када је предмет упућен последњем од ових регулатора или

2) у случају да Агенција и суседно регулаторно тело поднесу заједнички захтев.

Агенција, заједно са суседним регулаторним телом Потписнице, односно Мађарске, може да захтева од Надлежног тела у складу са чланом 76. став 2. Уговора о оснивању Енергетске заједнице да период наведен у ставу 4. тачка 1) овог члана буде продужен, највише за додатних шест месеци.

Приликом доношења своје одлуке, Надлежно тело у складу са чланом 76. став 2. Уговора о оснивању Енергетске заједнице консултоваће надлежна регулаторна тела и операторе транспортног система на које се одлука односи и биће информисано о предлозима и примедбама свих оператора транспортног система на које се односи.

Када предмет буде упућен Надлежном телу у складу са чланом 76. став 2. Уговора о оснивању Енергетске заједнице, на основу става 6. овог члана, Надлежно тело:

1) доставља своју одлуку у року од шест месеци од дана када му је предмет упућен; и

2) може, ако је потребно, да донесе привремену одлуку, како би осигурало сигурност снабдевања или оперативну сигурност предметне инфраструктуре.

Агенција, у сарадњи са суседним регулаторним телом, по потреби, обавља консултације са корисницима система о примењеној методи прорачуна и заједничком приступу.

Информације о промени обима спојених капацитета на тачкама интерконекије које су последица примене мера оптимизације техничког капацитета из става 1. овог

члана објављују се у годишњем извештају у складу са одредбама прописа којим се уређују мрежна правила за поступке за управљање загушењима и објављивању података и техничких информација за приступ систему за транспорт природног гаса и других информација за приступ систему за транспорт природног гаса којима се уређује достављање података за потребе извештаја о уговорним загушењима, уговореним непрекидним капацитетима, секундарном тржишту и коришћењу прекидних капацитета.

Размена података између суседних оператора транспортног система

Члан 7.

Оператор транспортног система природног гаса на редовној основи размењује податке са суседним оператором транспортног система о номинацијама, реноминацијама, упаривању и потврђивању информација на релевантним тачкама интерконекције.

Оператор транспортног система природног гаса размењује податке са оператором суседног система о одржавању њихових појединачних транспортних система како би допринели процедури доношења одлука које се односе на техничку употребу тачака интерконекције.

Суседни оператори транспортног система уређују процедуре за размену података из овог члана у споразуму о радном режиму.

III. РАСПОДЕЛА НЕПРЕКИДНИХ КАПАЦИТЕТНИХ ПРОИЗВОДА

Методологија расподеле капацитета

Члан 8.

Расподела капацитета на тачкама интерконекције врши се на аукцијама, осим у случају примене алтернативне методологије расподеле која се врши у складу са чланом 29. ове уредбе.

На свим тачкама интерконекције примењује се исти облик аукције.

Поступци аукција започињу истовремено за све тачке интерконекције на којима се спроводе. Поступком аукције који се односи на један стандардни капацитетни производ, капацитет се расподељује независно од расподеле капацитета у поступку аукције за други стандардни капацитетни производ, осим када се нуди додатни капацитет или ако оператори транспортних система који су директно укључени постигну споразум да другачије поступају и за то прибаве сагласност Агенције. Када се нуди додатни капацитет, независна расподела се не примењује на истовремене поступке аукције за одговарајуће нивое понуде, будући да су они зависни један од другог и да се само један ниво понуде може расподелити.

Пре давања сагласности из става 3. овог члана, Агенција узима у обзир мишљење суседног регулаторног тела.

Стандардни капацитетни производи нуде се редоследом према критеријуму трајања, почев од најдужега ка најкраћем и према временском распореду аукција из чл. од 11. до 15. ове уредбе.

Правила за стандардне капацитетне производе из члана 9. ове уредбе, и аукције из чл. од 11. до 15. ове уредбе, примењују се на спојени капацитет и на неспојени капацитет на тачки интерконекције.

Расположивост сваког стандардног капацитетног производа за дату аукцију објављује се у складу са чл. од 11. до 15. ове уредбе и у складу са календаром аукција.

На свакој тачки интерконекције издваја се износ од најмање 20% постојећег техничког капацитета у циљу нуђења у складу са ставом 11. овог члана.

Ако је расположиви капацитет мањи од процента техничког капацитета из става 11. овог члана, обавезно се издваја целокупан расположиви капацитет.

У случају из става 9. овог члана, проценат издвојеног капацитета једнак проценту техничког капацитета из става 11. овог члана нуди се у складу са ставом 11. тачка 2) овог члана, а преостали издвојени капацитет нуди се у складу са ставом 11. тачка 1) овог члана.

Капацитет издвојен у складу са ставом 8. овог члана нуди се на следећи начин:

1) износ од најмање 10 % постојећег техничког капацитета на свакој тачки интерконекције нуди се најраније на годишњој аукцији за годишње капацитете из члана 11. ове уредбе, која се одржава у складу са календаром аукција током пете гасне године која претходи почетку релевантне гасне године;

2) додатни износ од најмање 10% постојећег техничког капацитета на свакој тачки интерконекције нуди се први пут најраније на годишњој аукцији за кварталне капацитете из члана 12. ове уредбе, која се одржава у складу са календаром аукција током гасне године која претходи почетку релевантне гасне године.

У случају додатног капацитета, износ од најмање 10% додатног техничког капацитета на релевантној тачки интерконекције издваја се и нуди најраније на годишњој аукцији за кварталне капацитете из члана 12. ове уредбе, која се одржава у складу са календаром аукција током гасне године која претходи почетку релевантне гасне године.

Оператор транспортног система утврђује тачан проценат капацитета који се издваја у складу са ставом 8, односно са ставом 12. овог члана на свакој тачки интерконекције након спровођења консултација са заинтересованим странама, усклађивања са суседним оператором транспортног система и након прибављања сагласности Агенције, која пре давања сагласности обавља претходне консултације са суседним регулаторним телом.

Агенција, након консултација са суседним регулаторним телом, посебно разматра издвајање већег процента капацитета са краћим трајањем, у циљу избегавања затварања низгасног тржишта.

Капацитет који је формиран путем поступака који нису засновани на тржишним основама и у погледу којих је финална инвестициона одлука била донета без претходног обавезивања од стране корисника система, нуди се и расподељује као расположиви стандардни капацитетни производ у складу са овом уредбом.

Стандардни капацитетни производи

Члан 9.

Оператор транспортног система нуди годишње, кварталне, месечне, дневне и унутар-дневне стандардне капацитетне производе.

Годишњи стандардни капацитетни производи представљају капацитет који корисник система може да уговори у одговарајућој количини за све гасне дане у одређеној гасној години која почиње 1. октобра.

Квартални стандардни капацитетни производи представљају капацитет који корисник система може да уговори у одговарајућој количини за све гасне дане у одређеном кварталу, који почиње 1. октобра, 1. јануара, 1. априла односно 1. јуна током исте гасне године.

Месечни стандардни капацитетни производи представљају капацитет који корисник система може да уговори у одговарајућој количини за све гасне дане у одређеном календарском месецу, који почиње првог дана сваког месеца током исте гасне године.

Дневни стандардни капацитетни производи представљају капацитет који корисник система може да уговори у одговарајућој количини за појединачни гасни дан.

Унутар-дневни стандардни капацитетни производи представљају капацитет који корисник система може да уговори у одговарајућој количини од неког момента током одређеног гасног дана до краја истог гасног дана.

Применљива јединица за капацитет

Члан 10.

Понуђени капацитет изражава се у јединицама енергије по јединици времена, коришћењем јединице kWh/h односно kWh/дан.

Када се примењује јединица kWh/дан подразумева се да је проток једнак током гасног дана.

Годишње аукције за годишњи капацитет

Члан 11.

Аукције за годишње капацитете одржавају се једном годишње.

Капацитет за сваки годишњи стандардни капацитетни производ нуди се на годишњој аукцији за годишњи капацитет применом алгоритма аукције са сукцесивно растућим ценама из члана 17. ове уредбе.

У поступку аукције за постојећи капацитет, капацитети се нуде за најмање пет, а највише за 15 наредних гасних година.

Када се нуди додатни капацитет, нуде се нивои понуде на аукцијама годишњег капацитета за највише 15 гасних година након почетка оперативног коришћења додатних капацитета.

Годишње аукције за годишњи капацитет се одржавају првог понедељка у јулу сваке године, осим уколико је другачије одређено у календару аукција.

Корисници система имају право да учествују у једној или више истовремених годишњих аукција за годишњи капацитет, за сваку тачку интерконекције.

Капацитет који се нуди на годишњој аукцији за годишњи капацитет израчунава се применом следеће формуле:

$$A - B - C + D + E - F$$

при чему:

A је технички капацитет оператора транспортног система за сваки стандардни капацитетни производ;

B је, за годишње аукције за годишњи капацитет за наредних пет година, износ издвојеног техничког капацитета (A) из члана 8. став 11. тачка 2) ове уредбе, док је, за годишње аукције за годишњи капацитет на којима се нуди капацитет за раздобље након првих пет година, износ издвојеног техничког капацитета (A) из члана 8. став 11. ове уредбе;

C је претходно уговорен технички капацитет, коригован за капацитет који се поново нуди у складу са применљивим поступцима за управљање загушењима;

D је допунски капацитет, за ту годину, ако постоји;

E је додатни капацитет за ту годину укључен у одговарајући ниво понуде, ако постоји;

F је износ додатног капацитета (E), ако постоји, који је издвојен у складу са чланом 8. ст. од 12. до 14. ове уредбе.

Капацитет који се нуди на годишњој аукцији за годишње капацитете може бити спојени капацитет или неспојени капацитет у складу са чланом 19. ове уредбе, што се односи и на све друге аукције уређене чл. од 12. до 15. ове уредбе.

Оператор транспортног система обавештава кориснике система о количини непрекидног капацитета који се нуди за сваку годину на предстојећој годишњој аукцији за годишњи капацитет најмање један месец пре почетка аукције.

Кругови надметања за сваку аукцију се одржавају од 8:00 UTC до 17:00 UTC код зимског рачунања времена односно од 7:00 UTC до 16:00 UTC код летњег рачунања времена одређеног гасног дана. Кругови надметања се отварају и затварају током сваког гасног дана, како је наведено у члану 17. став 2. ове уредбе.

Резултати расподеле капацитета на аукцији истовремено се достављају појединачним корисницима система који учествују у одређеној аукцији, без одлагања, а најкасније следећег радног дана након затварања круга надметања.

У случају додатних капацитета информације о преузетим обавезама од стране корисника система за уговорени капацитет, укључујући информацију да ли су испуњени услови за поновљену аукцију у смислу члана 28. став 3. ове уредбе, пружају се истовремено свим појединачним корисницима система који учествују у одређеној аукцији, најкасније следећег радног дана након затварања круга надметања. Резултати економског теста истовремено се стављају на располагање свим појединачним корисницима система који учествују у одређеној аукцији, најкасније два радна дана након затварања круга надметања.

Оператор транспортног система у правилима о раду транспортног система утврђује одговарајућу платформу односно интернет страницу на којој објављује збирне податке о резултатима аукције.

Годишње аукције за кварталне капацитете

Члан 12.

Сваке гасне године одржавају се четири годишње аукције за кварталне капацитете.

Капацитет за сваки квартални стандардни капацитетни производ нуди се на годишњој аукцији за кварталне капацитете применом алгорита аукције са сукцесивно растућим ценама из члана 17. ове уредбе.

Капацитет за кварталне предстојеће гасне године нуди се на истовременим аукцијама за сваки квартал и за сваку тачку интерконекције, како следи:

- 1) за кварталне од првог (октобар-децембар) до четвртог (јул-септембар), на првој годишњој аукцији за кварталне капацитете;
- 2) за кварталне од другог (јануар-март) до четвртог (јул-септембар), на другој годишњој аукцији за кварталне капацитете;
- 3) за кварталне од трећег (април-јун) до четвртог (јул-септембар), на трећој годишњој аукцији за кварталне капацитете;

4) за последњи квартал (јул-септембар) на четвртој аукцији за кварталне капацитете.

На свакој годишњој аукцији за кварталне капацитете корисници система имају право да учествују на свим истовременим аукцијама.

Сваке гасне године годишње аукције за кварталне капацитете се одржавају, осим ако је другачије наведено у календару аукције, како следи:

1) прва годишња аукција за квартални капацитет почиње првог понедељка у августу;

2) друга годишња аукција за квартални капацитет почиње првог понедељка у новембру;

3) трећа годишња аукција за квартални капацитет почиње првог понедељка у фебруару;

4) четврта годишња аукција за квартални капацитет почиње првог понедељка у мају.

Капацитет који се нуди на свим годишњим аукцијама за кварталне капацитете једнак је:

$$A - Ц + Д$$

при чему:

A је технички капацитет оператора транспортног система за сваки стандардни капацитетни производ;

Ц је претходно уговорен технички капацитет, коригован за капацитет који се поновно нуди у складу са применљивим поступцима за управљање загушењима;

Д је допунски капацитет, за тај квартал, ако постоји.

Оператор транспортног система обавештава кориснике система о количини капацитета који се нуди за сваки квартал на предстојећој годишњој аукцији за кварталне капацитете две недеље пре почетка аукције.

Кругови надметања за сваку аукцију се одржавају од 8:00 UTC до 17:00 UTC код зимског рачунања времена односно од 7:00 UTC до 16:00 UTC код летњег рачунања времена одређеног гасног дана. Кругови надметања се отварају и затварају током сваког гасног дана, у складу са чланом 17. став 2. ове уредбе.

Резултати расподеле капацитета на аукцији истовремено се достављају појединачним корисницима система који учествују у одређеној аукцији, без одлагања, а најкасније следећег радног дана након затварања круга надметања.

Оператор транспортног система у правилима о раду транспортног система утврђује одговарајућу платформу односно интернет страницу на којој објављује збирне податке о резултатима аукције.

Периодичне аукције за месечни капацитет

Члан 13.

Периодичне аукције за месечни капацитет се одржавају једном месечно.

Капацитет за сваки месечни стандардни капацитетни производ нуди се на периодичној аукцији за месечни капацитет применом алгоритма аукције са сукцесивно растућим ценама из члана 17. ове уредбе.

Сваког месеца се на аукцији нуди месечни стандардни капацитетни производ за следећи календарски месец.

Корисници система имају право да уговоре један месечни стандардни капацитетни производ на периодичним аукцијама за месечни капацитет.

Периодичне аукције за месечне капацитете се одржавају трећег понедељка сваког месеца, за наредни месечни стандардни капацитетни производ, осим ако је другачије наведено у календару аукција.

Капацитет који се нуди на периодичној аукцији за месечне капацитете израчунава се применом следеће формуле:

$$A - C + D$$

при чему:

A је технички капацитет оператора транспортног система за сваки стандардни капацитетни производ;

C је претходно уговорен технички капацитет, коригован за капацитет који се поновно нуди у складу са применљивим поступцима за управљање загушењима;

D је допунски капацитет, за тај месец, ако постоји.

Оператор транспортног система обавештава кориснике система о количини капацитета који се нуди на предстојећој периодичној аукцији за месечни капацитет недељу дана пре почетка аукције.

Кругови надметања за сваку аукцију се одржавају од 8:00 UTC до 17:00 UTC код зимског рачунања времена односно од 7:00 UTC до 16:00 UTC код летњег рачунања времена одређеног гасног дана. Кругови надметања се отварају и затварају током сваког гасног дана, како је наведено у члану 17. став 2. ове уредбе.

Резултати расподеле капацитета на аукцији истовремено се достављају појединачним корисницима система који учествују у одређеној аукцији, без одлагања, а најкасније следећег радног дана након затварања круга надметања.

Оператор транспортног система у правилима о раду транспортног система утврђује одговарајућу платформу односно интернет страницу на којој објављује збирне податке о резултатима аукције.

Периодичне аукције за капацитет дан унапред

Члан 14.

Периодичне аукције за капацитет дан унапред се одржавају једном дневно.

Сваког дана стандардни капацитетни производ за наредни гасни дан се нуди на периодичној аукцији за капацитет дан унапред.

Капацитет за сваки стандардни дневни капацитетни производ се нуди на периодичној аукцији за капацитет дан унапред применом алгоритма аукције са јединственом ценом из члана 18. ове уредбе.

Сваког дана се на аукцији нуди дневни стандардни капацитетни производ за наредни гасни дан.

Корисници система имају право да уговарају један дневни стандардни капацитетни производ током периодичне аукције за капацитет дан унапред.

Круг надметања започиње сваког дана у 15:30 UTC код зимског рачунања времена односно у 14:30 UTC код летњег рачунања времена.

Понуда за капацитет за дневни стандардни капацитетни производ на периодичној аукцији за капацитет дан унапред одвија се како следи: подношење, повлачење или измена од 15:30 UTC до 16 UTC код зимског рачунања времена односно 14:30 UTC до 15 UTC код летњег рачунања времена.

Капацитет који се нуди на периодичној аукцији за капацитет дан унапред израчунава се применом следеће формуле:

$$A - C + D$$

при чему:

A је технички капацитет оператора транспортног система за сваки стандардни капацитетни производ;

C је претходно уговорен технички капацитет, коригован за капацитет који се поновно нуди у складу са применљивим поступцима за управљање загушењима;

D је допунски капацитет, за тај дан, ако постоји.

Оператор транспортног система обавештава кориснике система о количини капацитета који се нуди на предстојећој периодичној аукцији за капацитет дан унапред у тренутку започињања круга надметања.

Резултати расподеле капацитета на аукцији истовремено се достављају појединачним корисницима система који учествују у одређеној аукцији најкасније 30 минута након завршетка круга надметања.

Оператор транспортног система у правилима о раду транспортног система утврђује одговарајућу платформу односно интернет страницу на којој објављује збирне податке о резултатима аукције.

Аукције за унутар-дневни капацитет

Члан 15.

Под условом да постоји расположиви капацитет, аукција за унутар-дневни капацитет ће се одржати сваког сата током гасног дана применом алгоритма аукције са јединственом ценом из члана 18. ове уредбе.

Први круг надметања се отвара на почетку следећег сата након објављивања резултата последње аукције за капацитет дан унапред, укључујући прекидни капацитет ако је понуђен, у складу са чланом 14. ове уредбе. Први круг надметања затвара се у 1:30 UTC код зимског рачунања времена односно у 0:30 UTC код летњег рачунања времена пре почетка гасног дана. Расподела успешних понуда ступа на снагу од 5:00 UTC код зимског рачунања времена односно од 4:00 UTC код летњег рачунања времена одговарајућег гасног дана.

Последњи круг надметања затвара се у 0:30 UTC код зимског рачунања времена односно у 23:30 UTC код летњег рачунања времена одговарајућег гасног дана.

Корисници система имају право да поднесу, повуку или измене понуде од отварања сваког круга надметања до затварања тог круга надметања.

Сваког сата одговарајућег гасног дана капацитет чији транспорт започиње најраније четири сата након тог сата се ставља на аукцију као унутар-дневни капацитет.

Сваки круг надметања се отвара на почетку сваког сата одговарајућег гасног дана.

Сваки круг надметања траје 30 минута од отварања круга надметања.

Капацитет који се нуди на аукцији за унутар-дневни капацитет за сваки сат се израчунава применом следеће формуле:

$$A - C + D$$

при чему:

A је технички капацитет оператора транспортног система за сваки стандардни капацитетни производ;

C је претходно уговорен технички капацитет, коригован за капацитет који се поновно нуди у складу са применљивим поступцима за управљање загушењима;

D је допунски капацитет, ако постоји.

Оператор транспортног система објављује расположиву количину непрекидног унутар-дневног капацитета који се нуди, након затварања последње аукције за дан унапред и у складу са чланом 30. став 11. ове уредбе.

Оператор транспортног система је дужан да омогући корисницима система који подносе понуде на аукцијама за дан унапред да се њихове ваљане неуспешне понуде аутоматски поднесу на следећој аукцији за унутар-дневни капацитет.

Капацитет се расподељује у року од 30 минута од затварања круга надметања под условом да су понуде прихваћене и да оператор транспортног система спроведе поступак расподеле капацитета.

Резултати аукције истовремено се достављају појединачним корисницима система.

Оператор транспортног система ће у правилима о раду транспортног система одредити одговарајућу платформу и/или интернет страницу на којој до краја дана објављује збирне податке о резултатима аукција одржаним унутар тог гасног дана.

Алгоритми аукција

Члан 16.

Када се на аукцији нуди више стандардних капацитетних производа, одговарајући алгоритам расподеле примењује се одвојено на расподелу сваког стандардног капацитетног производа. Приликом примене алгоритма аукције понуде за различите стандардне капацитетне производе разматрају се засебно.

На годишње аукције годишњих односно кварталних капацитета, као и на периодичне аукције месечних капацитета примењује се алгоритам аукција са сукцесивно растућим ценама у више кругова надметања из члана 17. ове уредбе.

На периодичне аукције за капацитет дан унапред и унутар-дневни капацитет примењује се алгоритам аукције са јединственом ценом у само једном кругу надметања из члана 18. ове уредбе.

Алгоритам аукције са сукцесивно растућим ценама

Члан 17.

Када се примењује алгоритам аукције са сукцесивно растућим ценама, корисници система подносе понуде у узастопним круговима надметања нудећи количину капацитета коју намеравају да уговоре по цени објављеној у том кругу надметања. Први круг надметања започиње по цени једнакој резервној цени P_0 одређеном у складу са прописом којим се уређују мрежна правила о хармонизованим тарифама за транспорт природног гаса, која поступно расте у наредним круговима надметања.

Први круг надметања траје три сата. Сваки наредни круг надметања траје један сат. Између кругова надметања постоји пауза у трајању од сат времена.

У понуди из става 1. овог члана корисник система обавезно наводи:

- 1) идентитет корисника система који подноси понуду;

- 2) захтевану тачку интерконеције и смер транспорта природног гаса;
- 3) стандардни капацитетни производ за који корисник система намерава да уговори капацитет;
- 4) количину капацитета, по сваком ценовном кораку, коју корисник система намерава да уговори за одговарајући стандардни капацитетни производ;
- 5) ако се нуди додатни капацитет, ниво понуде на који се односи понуда.

Понуда је важећа уколико је поднело лице које је корисник система и ако је поднета у складу са овим чланом.

Корисници система су дужни да поднесу понуду у првом кругу надметања уколико желе да учествују у аукцији.

Оператор транспортног система омогућава корисницима система аутоматску предају понуда за било који ценовни корак.

Подношењем понуде која је важећа у моменту затварања одговарајућег круга надметања, корисник система преузима обавезу да уговори количину капацитета коју је навео у понуди по објављеној цени, под условом да је постигнута цена на аукцији, која је одређена у складу са овим чланом, једнака цени која је објављена у том кругу надметања. Корисник система у кругу надметања може да понуди уговарање највише оне количине капацитета која је од стране оператора транспортног система понуђена за уговарање на одређеној аукцији. Корисник система у кругу надметања може да понуди уговарање количине капацитета која није већа од количине капацитета за коју је тај корисник система понудио уговарање у претходном кругу, осим у случају из става 16. овог члана.

Понуде се могу слободно подносити, мењати или повлачити током круга надметања, под условом да су све понуде дате у складу са ставом 7. овог члана. Понуде обавезују до тренутка пријема измењене понуде односно њеног повлачења. Измена, повлачење или замена раније дате понуде новом може се извршити најкасније до затварања релевантног круга надметања.

Велики и мали ценовни корак се утврђују за сваку тачку интерконеције и за сваки стандардни капацитетни производ, а објављују се пре одговарајуће аукције. Мали ценовни корак се одређује тако да повећање за неки цео број малих ценовних корака буде једнак повећању за један велики ценовни корак.

Велики ценовни корак се одређује на начин да се, у мери у којој је то могуће, скрати трајање аукције. Мали ценовни корак одређује се на начин да се, у мери у којој је то могуће, умањи износ непродатог капацитета када се аукција завршава по цени вишој од резервне цене.

Аукција се завршава у првом кругу надметања уколико је укупна потражња свих корисника система мања или једнака понуђеном капацитету.

Уколико је укупна потражња свих корисника система већа од капацитета који се нуди на крају првог круга надметања, односно на крају следећег круга надметања, отвара се наредни круг надметања по цени која је једнака цени претходног круга надметања увећаној за велики ценовни корак.

Аукција се завршава у оном кругу надметања када је укупна потражња свих корисника система једнака капацитету понуђеном у том кругу надметања.

Ако у кругу надметања након првог круга надметања укупна потражња свих корисника система буде мања од капацитета понуђеног у том кругу надметања, цена се смањује и отвара се наредни круг надметања. Наредни круг надметања одржава се по цени једнакој цени која је била применљива у кругу надметања који је претходио кругу надметања из овог става, увећаној за мали ценовни корак. Наредни кругови надметања, уз примену повећања за мали ценовни корак, се одржавају све док укупна потражња свих корисника система не буде мања или једнака понуђеном капацитету, у ком тренутку се аукција завршава.

Корисник система, у сваком кругу надметања у којем се примењује мали ценовни корак, може да понуди уговарање највише оне количине капацитета коју је понудио у кругу надметања који је претходио кругу надметања из става 14. овог члана. Корисник система, у сваком кругу надметања у којем се примењује мали ценовни корак, може да понуди уговарање највише оне количине капацитета коју је понудио у претходном кругу надметања у којем је примењен мали ценовни корак. Корисник система, у сваком кругу надметања у којем се примењује мали ценовни корак, мора да понуди уговарање најмање оне количине капацитета коју је понудио у кругу надметања из става 14. овог члана.

Аукција се завршава уколико је укупна потражња свих корисника система већа од капацитета понуђеног у кругу надметања по цени која је једнака цени из круга надметања из става 15. овог члана умањеној за један мали ценовни корак. Постигнута цена је цена из круга надметања из става 15. овог члана, а успешним понудама се сматрају оне које су поднете у кругу надметања из става 20. овог члана.

Оператор транспортног система објављује, сам или преко платформе из члана 35. ове уредбе, збир потражње свих корисника система на одређеној аукцији, без одлагања након завршетка сваког круга надметања.

Цена објављена за круг надметања у којем се аукција завршила сматра се постигнутом ценом на конкретној аукцији, осим у случају из става 16. овог члана.

Оператор транспортног система, сам или преко платформе за резервацију капацитета из члана 35. ове уредбе, расподељује капацитет корисницима система који су поднели важеће понуде у кругу надметања у коме се примењивала цена која се сматра постигнутом ценом, у количини из тих важећих понуда, и са тим корисницима система уговара расподељени капацитет по постигнутој цени. Када се нуди додатни капацитет, расподела додатног капацитета зависи од резултата економског теста из члана 21. ове

уредбе. Корисници система којима је расподељен капацитет плаћају постигнуту цену одређене аукције, која може да се утврди применом приступа фиксне цене која се плаћа, односно промењиве цене која се плаћа у складу са одредбама прописа којим се уређују мрежна правила о хармонизованим тарифама за транспорт природног гаса које уређују услове за нуђење приступа цене која се плаћа и све друге накнаде које ће се наплаћивати у тренутку када се користи капацитет који им је расподељен.

Након завршетка сваке аукције објављују се коначни резултати аукције укључујући и укупно расподељене капацитета и постигнуту цену. Корисници система којима је расподељен капацитет се обавештавају о количини капацитета која им је расподељена, при чему се појединачне информације саопштавају само кориснику система на кога се те информације односе. Када се расподељује додатни капацитет, објављују се информације о резултатима аукција за ниво понуде којим се нуди највећа количина капацитета на основу које је економски тест из члана 21. став 4. ове уредбе био позитиван.

Када се аукција са сукцесивно растућом ценом не заврши до предвиђеног почетка наредне аукције, у складу с календаром аукција, за капацитет који се односи на исти период, та аукција ће се завршити без расподеле капацитета у ком случају се капацитет нуди на следећој одговарајућој аукцији.

Алгоритам аукције по јединственој цени

Члан 18.

Када се примењује алгоритам аукције по јединственој цени, корисници система у једном кругу надметања подnose понуде за количину капацитета, наводећи и цену по којој су спремни да уговоре ту количину капацитета.

Током трајања аукције корисници система имају право да предају највише десет међусобно одвојених понуда. Свака понуда се третира независно од осталих понуда. Измена односно повлачење раније предате понуде може се извршити најкасније до завршетка аукције.

У понуди из става 1. овог члана корисник система обавезно наводи:

- 1) идентитет корисника система који подноси понуду;
- 2) захтевану тачку интерконекије и смер транспорта природног гаса;
- 3) стандардни капацитетни производ који корисник система намерава да уговори у захтеваном капацитету;
- 4) количина капацитета коју корисник система намерава да уговори за одговарајући стандардни капацитетни производ која је једнака или мања од капацитета понуђеног на предметној аукцији;
- 5) минимална количина капацитета за одговарајући стандардни капацитетни производ коју корисник система прихвата да уговори у складу са алгоритмом из овог

члана, у случају да кориснику система није расподељена количина капацитета из тачке 4) овог става;

б) цена по којој се подноси понуда, коју је корисник система спреман да плати за капацитет за који подноси понуду, а која не може бити мања од резервне цене примењиве на одговарајући стандардни капацитетни производ. Понуде учињене по цени која је нижа од резервне цене се не прихватају.

Оператор транспортног система рангира све понуде које се односе на стандардни капацитетни производ према критеријуму највеће понуђене цене, тако да понуда са највећом ценом буде прворангирана.

Све преостале понуде у тренутку затварања круга надметања обавезују кориснике система којима је расподељена најмање минимална количина захтеваног капацитета из става 3. тачка 5) овог члана.

Након рангирања понуда у складу са ставом 4. овог члана, капацитет се расподељује по понудама узимајући у обзир њихово рангирање. Успешним се сматрају све понуде којима је капацитет расподељен. Након расподеле капацитета понудама по рангу којима може да се расподели капацитет из става 3. тачка 4) овог члана, преостали нерасподељени капацитет се расподељује у складу са ст. од 7. до 10. овог члана.

Ако је количина капацитета коју је један корисник система понудио за уговарање већа од преосталог нерасподељеног капацитета, том кориснику система се расподељује капацитет који је једнак преосталом нерасподељеном капацитету, осим у случају из става 9. овог члана.

Ако две односно више понуда наводе исту цену, а количина капацитета захтеваног у тим понудама у збиру буде већа од преосталог нерасподељеног капацитета, преостала нерасподељена количина капацитета биће расподељена пропорционално количинама капацитета захтеваним у свакој таквој понуди, осим у случају из става 9. овог члана.

Ако количина која се може расподелити кориснику система у складу са ст. 7. и 8. овог члана мања од минималне количине капацитета из става 3. тачка 5) овог члана, том кориснику система се не расподељује капацитет и врши се у складу са ст. од 6. до 8. овог члана, расподела преосталог нерасподељеног капацитета између слабије ранжираних понуда којима се може расподелити најмање минимална количина капацитета из става 3. тачка 5) овог члана.

Након расподеле целокупног нерасподељеног капацитета, понуде којима није расподељен капацитет се сматрају неприхваћеним.

Постигнута цена се одређује као цена најниже успешне понуде уколико је потражња већа од понуде учињене по резервној цени. У свим осталим случајевима постигнута цена је једнака резервној цени.

Корисници система којима је расподељен капацитет плаћају постигнуту цену на конкретној аукцији, која може да буде утврђена применом приступа фиксне цене која се

плаћа, односно промењива цена која се плаћа у складу са одредбама прописа којим се уређују мрежна правила о хармонизованим тарифама за транспорт природног гаса које уређују услове за нуђење приступа цене која се плаћа и све друге накнаде које се буду наплаћивале у тренутку када се користи капацитет који им је расподељен.

IV. СПАЈАЊЕ КАПАЦИТЕТА НА ТАЧКАМА ИНТЕРКОНЕКЦИЈЕ

Спојени капацитетни производи

Члан 19.

Суседни оператори транспортног система заједно нуде као спојене капацитетне производе целокупан капацитет који је у истој количини расположив на обе стране тачке интерконекције.

Капацитет из става 1. овог члана може бити расположив непрекидни капацитет односно додатни капацитет.

Оператори транспортног система нуде спојене капацитетне производе као релевантни стандардни капацитетни производ, на платформи за резервацију капацитета из члана 35. ове уредбе и у складу са примењивим поступком расподеле капацитета из чл. од 4. до 7. ове уредбе.

Капацитет из става 1. овог члана уговара се на једној аукцији по тачки интерконекције.

Кориснике система обавезују уговори о транспорту који су закључили са сваким оператором транспортног система.

Када на једној страни тачке интерконекције постоји више расположивог непрекидног капацитета него на другој страни, оператор транспортног система са већим расположивим непрекидним капацитетом нуди такав вишак капацитета корисницима система као неспојени капацитет, у складу са календаром аукција и следећим правилима:

1) ако је закључен уговор о транспорту за неспојени капацитет на другој страни тачке интерконекције, капацитет се може понудити као неспојени капацитет највише у количини једнакој количини из постојећег уговора о транспорту на другој страни тачке интерконекције и најдуже за период који је једнак периоду на који је закључен уговор о транспорту на другој страни тачке интерконекције;

2) ако није закључен уговор о транспорту за неспојени капацитет на другој страни тачке интерконекције, нуди се максимално на временски период од једне године.

Корисник система номинује капацитет који је том кориснику расподељен као неспојени капацитет из става 6. овог члана и овим капацитетом тргује на секундарном тржишту и користи у складу са правилима о раду транспортног система.

Суседни оператори транспортног система утврђују заједничку процедуру номинација за спојени капацитет којом се корисницима система омогућава да номинују проток њиховог спојеног капацитета путем једне номинације.

Капацитетом који је расподељен као спојени капацитет може се трговати на секундарном тржишту само као спојеним капацитетом.

Када две односно више тачака интерконекције повезују иста два суседна улазно-излазна система, суседни оператори тих транспортних система нуде расположиве капацитете на тачкама интерконекције на једној виртуелној тачки интерконекције. У случају када је укључено више од два оператора транспортног система зато што више од једног оператора транспортног система нуди капацитет у једном или оба улазно-излазна система, виртуелна тачка интерконекције мора обухватати све операторе транспортних система у оној мери у којој је то могуће.

Виртуелна тачка интерконекције успоставља се ако су испуњени следећи услови:

1) укупан технички капацитет на виртуелној тачки интерконекције је једнак или већи од збира техничких капацитета на свакој тачки интерконекције које чине ту виртуелну тачку интерконекције;

2) виртуелна тачка интерконекције олакшава економично и ефикасно коришћење система, што подразумева, између осталог, максимизирање расположивих капацитета и њихову недискриминаторну и транспарентну расподелу корисницима система, рационално инвестирање у развој система, уважавајући рационалне захтеве корисника за додатним капацитетом и примену свих прописаних механизма за управљање загушењима, укључујући секундарно тржиште капацитета.

Када се нуде спојени капацитетни производи, оператор транспортног система може да користи модел уговора који је доступан на интернет страници ENTSO-G, у складу са прописима.

Спајање капацитета код већ закључених уговора о транспорту

Члан 20.

Корисници система који су уговорне стране у уговорима о транспорту за неспојени капацитет на одговарајућим тачкама интерконекције настојаће да постигну споразум о спајању капацитета на уговорној основи (у даљем тексту: „споразум о спајању”) у складу са одредбама члана 19. ове уредбе.

Корисници система из става 1. овог члана и оператор транспортног система обавештавају Агенцију о капацитетима из постојећих уговора о транспорту природног гаса које су договорили да користе као спојене капацитете до престанка уговора.

Оператори транспортног система, на позив корисника система који су уговорне стране у већ закљученим уговорима о транспорту, могу да учествују у преговорима ради постизања споразума о спајању.

Ако корисници система постигну споразум о спајању, они без одлагања обавештавају оперatore транспортног система на тој тачки интерконекције о свом споразуму како би се спровео пренос предметног капацитета у циљу спајања капацитета.

Споразум о спајању извршава се у складу са закљученим уговорима о транспорту.

Након извршеног споразума о спајању, предметни капацитет се третира као спојени капацитет.

Капацитет спојен извршавањем споразума о спајању сматра се уговореним у трајању не дужем од постојећих уговора о транспорту.

Важење постојећих уговора о транспорту за неспојене капацитете не може бити продужено након датума истека нити се може закључити нови уговор.

Капацитети из става 8. овог члана постају расположиви капацитети од датума истека уговора о транспорту и предмет су спајања у складу са чланом 19. ове уредбе.

Оператор транспортног система нуди услугу конверзије капацитета корисницима система који су на једној страни тачке интерконекције уговорили неспојени капацитет, а суседни оператор транспортног система на другој стране те тачке интерконекције не нуди количину неспојеног капацитета која би одговарала већ уговореној количини неспојеног капацитета сваког појединачног корисника система.

Конверзијом капацитета из става 1. овог члана корисник система, уговарањем годишњих, кварталних односно месечних капацитетних производа за спојени непрекидни капацитет на тој тачки интерконекције, замењује свој неспојени капацитет за спојени капацитет који је уговорио.

Услуга конверзије капацитета заснива се на моделу конверзије који је утврђен од стране ENTSO-G, нуди се на недискриминаторној основи и без наплате трошкова и накнада корисницима система осим евентуалне аукцијске премије.

Оператор транспортног система може услугу конверзије капацитета пружати преко платформе за резервацију капацитета из члана 35. ове уредбе.

О коришћењу ове услуге у претходној години обавештава се Агенција до 1. марта текуће године.

V. ДОДАТНИ КАПАЦИТЕТ

Економски тест

Члан 21.

Када се операторима транспортног система који учествују у поступку за додатни капацитет корисници система обавежу на уговарање капацитета, спроводи се економски тест у складу са овим чланом за сваки ниво понуде пројекта додатног капацитета, при чему се тај тест састоји од следећих параметара:

1) садашња вредност преузетих обавеза корисника система за уговорени капацитет, која се обрачунава као дисконтовани збир следећих параметара:

(1) збир одговарајућих процењених референтних цена и могуће аукцијске премије и могуће обавезујуће минималне премије помножено са количином уговореног додатног капацитета;

(2) збир могуће аукцијске премије и могуће обавезујуће минималне премије помножен количином расположивог капацитета који је уговорен заједно са додатним капацитетом;

2) садашња вредност процењеног увећања дозвољеног односно циљаног прихода оператора транспортног система повезаног са додатним капацитетом укљученим у одговарајући ниво понуде, одобреним од стране Агенције у складу са чланом 27. став 5. ове уредбе;

3) фактор ϕ .

Резултат економског теста је:

1) позитиван ако је вредност параметра из става 1. тачка 1) овог члана најмање једнака уделу параметра из става 1. тачка 2) овог члана дефинисаног фактором ϕ ;

2) негативан ако је вредност параметра из става 1. тачка 1) овог члана мања од удела параметра из става 1. тачка 2) овог члана дефинисаног фактором ϕ .

Оператори транспортног система који учествују у активности додатног капацитета покрећу пројекат додатног капацитета ако је резултат економског теста позитиван на обе стране тачке интерконекције за најмање један ниво понуде који укључује додатни капацитет.

Ако је резултат економског теста позитиван за више од једног нивоа понуде, оператори транспортног система који учествују у поступку додатног капацитета за наставак пројекта додатног капацитета до пуштања у погон употребљавају ниво понуде са највећом количином капацитета за коју је добијен позитиван резултат.

Ако је резултат економског теста негативан за све нивое понуде, поступак за додатни капацитет се завршава.

Фактор ϕ

Члан 22.

Агенција одлуком утврђује ниво фактора ϕ за дати ниво понуде који се користи за економски тест из члана 21. ове уредбе, узимајући у обзир следеће:

1) количину техничког капацитета издвојену у складу са чланом 8. ст. од 12. до 15. ове уредбе;

2) позитивне утицаје (екстерналије) пројекта додатног капацитета на тржиште односно транспортни систем или на оба;

3) трајање преузетих обавеза корисника система за уговорени капацитет када се упореди са економским веком имовине;

4) у коликој се мери може очекивати да ће се потражња за капацитетом оствареним пројектом додатног капацитета продужити након временског оквира употребљеног у економском тесту.

Ако је резултат економског теста позитиван, трошак инвестиције повезан са додатним капацитетом одражава се на повећање дозвољеног, односно циљаног прихода у складу са важећим прописима.

Обједињавање у јединствени економски тест

Члан 23.

Параметри појединачних економских тестова оператора транспортног система који учествују у поступку за додатни капацитет за дати ниво понуде могу се објединити у јединствени економски тест у циљу олакшаног нуђења производа спојеног капацитета.

Економски тест из става 1. овог члана састоји се од следећих параметара:

1) садашња вредност преузетих обавеза корисника система за уговорени спојени капацитет, која представља збир вредности утврђених у складу са чланом 21. став 1. тачка 1) ове уредбе свих оператора транспортног система који учествују у поступку за додатне капацитете;

2) збир појединачних садашњих вредности процењеног увећања дозвољеног односно циљаног прихода, оператора транспортног система који учествују у поступку за додатне капацитете, а који се односи на додатни капацитет одговарајућег нивоа понуде;

3) фактор ϕ који одређује удео параметра из става 2. тачка 2) овог члана који мора да буде покривен параметром из става 2. тачка 1) овог члана и који омогућава свим операторима транспортног система који учествују у поступку за додатне капацитете да појединачно покрију своје унапред дефинисане уделе у трошковима реализације пројекта додатног капацитета.

Резултат спровођења економског теста из става 1. овог члана је позитиван у случају када је позитиван резултат свих економских тестова из члана 21. ове уредбе, узимајући у обзир могућу прераспodelу прихода у складу са ст. 4. и 5. овог члана.

Ако би прераспodelа прихода могла да доведе до смањења нивоа преузетих обавеза корисника система за уговорени капацитет који је потребан за позитиван резултат економског теста из става 1. овог члана, оператори транспортног система могу да поднесу Агенцији и суседним регулаторним телима надлежним за операторе транспортних система који учествују у пројекту додатног капацитета захтев за давање усаглашених одобрење механизма за прераспodelу прихода од додатног капацитета.

Прераспodelа прихода може се спровести:

1) током поступка обједињавања параметара појединачних економских тестова у један економски тест;

2) ако је резултат економског теста из става 1. овог члана негативан, док у исто време ниво преузетих обавеза корисника система за уговорене капацитете премашује минимум захтеван за покриће појединачне садашње вредности повећања дозвољеног односно циљаног прихода за најмање једног од оператора транспортног система који учествују у поступку за додатни капацитет.

Обавезе у погледу објављивања које се односе на економски тест

Члан 24.

Оператор транспортног система за пројекте додатног капацитета подноси Агенцији следеће информације за сваки ниво понуде:

1) референтне цене процењене за временски период почетне понуде за додатни капацитет а које се користе за обрачунавање параметара из члана 21. став 1. тачка 1) ове уредбе у случају примене појединачног економског теста, односно параметара из члана 23. став 2. тачка 1) ове уредбе у случају примене јединственог економског теста;

2) параметре утврђене у члану 21. став 1. тач. 2) и 3) ове уредбе, у случају примене појединачног економског теста, односно у члану 23. став 2. тач. 2) и 3) ове уредбе, у случају примене јединственог економског теста;

3) ако је применљиво, распон нивоа обавезне минималне у складу са одредбама прописа којим се уређују мрежна правила о хармонизованим тарифама за транспорт природног гаса које уређују распон обавезне минималне премије за сваки ниво понуде и тачку интерконеције који се примењује на првој аукцији и евентуално на следећим аукцијама на којима се нуди додатни капацитет у складу са одредбама прописа којим се уређују мрежна правила о хармонизованим тарифама за транспорт природног гаса које уређују обавезну минималну премију.

Након одобрења Агенције оператор транспортног система, у сарадњи са суседним оператором транспортног система, објављује информације утврђене у ставу 1. овог члана на начин предвиђен чланом 26. став 3. ове уредбе.

Испитивање тржишне потражње

Члан 25.

Оператори транспортног система, непосредно након почетка годишње аукције за годишњи капацитет најмање сваке непарне године, заједнички врше испитивање тржишне потражње за додатним капацитетом и спроводе техничке студије за пројекте додатних капацитета за њихове заједничке тачке интерконеције.

Оператор транспортног система, у сарадњи са суседним оператором транспортног система, припрема заједнички извештај о испитивању тржишне потражње, најкасније осам недеља након почетка годишње аукције за годишњи капацитет у години у којој врши испитивање тржишне потражње.

Извештај о испитивању тржишне потражње обухвата све тачке интерконекције најмање на једној граници улазно-излазног система и оцењује могућу потражњу за додатним капацитетом свих корисника система у складу са ставом 9. овог члана наводећи информацију о томе да ли се започиње са пројектом додатног капацитета.

Оператор транспортног система дужан је да на својој интернет страници објави Извештај о испитивању тржишне потражње на српском језику и на енглеском језику, најкасније 16 недеља након почетка годишње аукције за годишњи капацитет у години у којој врши испитивање тржишне потражње.

Оператор транспортног система, у сарадњи са оператором транспортног система Потписнице, односно Мађарске, припрема извештај о испитивању тржишне потражње коришћењем стандардног обрасца утврђеног од стране ENTSO-G.

Уколико корисници система исказају заинтересованост за додатни капацитет у року од осам недеља од почетка годишње аукције за годишње капацитете у парној години, оператори транспортног система, у сарадњи са оператором система Потписнице, односно Мађарске, могу да се договоре да спроведу испитивање тржишне потражње и у парној години ако се:

1) поступак прописан у чл. од 25. до 29. ове уредбе може завршити пре почетка следећег циклуса испитивања тржишне потражње из става 1. овог члана и

2) поштује календар аукција.

Оператори транспортног система, у сарадњи са оператором система Потписнице, односно Мађарске, током испитивања тржишне потражње, разматрају индикаторе необавезујуће потражње који су поднети најкасније осам недеља након почетка годишње аукције за годишње капацитете.

Оператори транспортног система могу да, током испитивања тржишне потражње, размотре и индикаторе необавезујуће потражње који су поднети након истека рока из става 7. овог члана или да их укључе у следеће испитивање тржишне потражње.

Индикатори необавезујуће потражње из ст. 7. и 8. овог члана садрже нарочито следеће информације:

1) два односно више суседних улазно-излазних система међу којима се исказује потражња за додатним капацитетима – на једној или обе стране тачке интерконекције – и захтевани смер транспорта гаса;

2) гасну годину (године) на коју се односи захтев за додатним капацитетом;

3) количину капацитета захтевану између одговарајућих улазно-излазних система;

4) информације о индикаторима необавезујуће потражње које су поднете односно које ће бити поднете другим операторима транспортног система у случају када су ти индикатори међусобно повезани као што је потражња за капацитетима на више повезаних тачака интерконеције.

Корисници система наводе да ли њихова потражња зависи од било ког услова у вези са информацијама из става 9. овог члана.

Оператор транспортног система одговара на индикаторе необавезујуће потражње у року од 16 недеља након почетка годишње аукције за годишњи капацитет односно у року од осам недеља од пријема индикатора потражње у складу са ставом 8. овог члана. Одговор садржи минимум следеће информације о томе:

1) да ли оператор транспортног система може да размотри исказану потражњу у текућем поступку;

2) ако је реч о индикаторима потражње из става 8. овог члана, да ли су ти индикатори потражње довољни за разматрање покретања поступка за додатни капацитет у складу са ставом 6. овог члана;

3) у ком се извештају о испитивању тржишне потражње, у складу са ставом 4. овог члана, исказана потражња процењује ако се исказана потражња не може размотрити на основу става 11. тач. 1) или 2) овог члана, при чему се разлози морају образложити.

Оператор транспортног система, по претходном одобрењу Агенције, има право да од корисника система наплати накнаду за нестандартну услугу у вези са директним трошковима повезаним са испитивањем индикатора необавезујуће потражње.

Износ накнаде из става 12. овог члана оператор транспортног система објављује на својој интернет страници.

Оператор транспортног система износ накнаде из става 12. овог члана враћа кориснику система ако је економски тест позитиван за најмање један ниво понуде који укључује додатни капацитет на одговарајућој тачки интерконеције.

У извештају о испитивању тржишне потражње узимају се у обзир следећи критеријуми:

1) да ли десетогодишњи план развоја транспортног система, када је примењиво, утврђује недостатак капацитета због којег нека регија неће бити у потпуности снабдевена у разумном сценарију највеће потражње и да ли би се нуђењем додатног капацитета на тој тачки интерконеције могао уклонити недостатак капацитета, односно да ли је у десетогодишњем плану развоја транспортног система утврђен конкретан и трајни захтев за физичким транспортом;

2) да ли, из разлога што су сви капацитети уговорени, ниједан годишњи стандардни капацитетни производ који повезује два суседна улазно-излазна система није расположив на годишњој аукцији за годишњи капацитет за годину у којој би се додатни капацитет могао понудити први пут и за три следеће године;

3) да ли су корисници система поднели индикаторе необавезујуће потражње којима су тражили додатни капацитет за непрекидан низ година, а сва друга економски ефикасна средства за максимизацију расположивости постојећег капацитета су исцрпљена.

Извештај о испитивању тржишне потражње мора да садржи нарочито следеће информације:

1) закључак о томе да се покреће пројекат додатног капацитета;

2) збирне индикаторе необавезујуће потражње примљене најкасније осам недеља од почетка годишње аукције за годишњи капацитет у години објављивања одговарајућег извештаја о испитивању тржишне потражње;

3) збирне индикаторе необавезујуће потражње који су поднети након рока из става 7. овог члана током претходног поступка за додатни капацитет, ако ти индикатори потражње нису били узети у обзир у претходном испитивању тржишне потражње;

4) збирне индикаторе необавезујуће потражње који су поднети у складу са ставом 8. овог члана уколико су их оператори транспортног система узели у обзир у текућем испитивању тржишне потражње;

5) процену очекиване количине, смера и дужине трајања потражње за додатним капацитетима на свим тачкама интерконекије са сваким улазно-излазним системом или интерконекиорима;

6) закључак да ли ће бити припремљене техничке студије за пројекте додатног капацитета, уз навођење тачака интерконекије и очекиваних нивоа потражње на које се односе;

7) индикативне рокове за пројекат додатног капацитета, техничке студије и консултације из члана 26. став 3. ове уредбе;

8) закључак о томе које накнаде оператор транспортног система намерава да наплати, у складу са ставом 12. овог члана;

9) врсте и, ако су доступни, збир индикатора условне потражње у складу са ставом 10. овог члана;

10) начин на који оператори транспортног система намеравају да примене члан 11. став 3. ове уредбе у погледу ограничења броја година које се нуде на годишњој аукцији за годишњи капацитет током поступка додатних капацитета.

Оператор транспортног система и Агенција објављују и редовно ажурирају податке о лицима за контакт у вези са покренутим пројектима додатног капацитета приликом објављивања извештаја о испитивању тржишне потражње у периоду трајања пројекта.

Фаза пројектовања

Члан 26.

Оператори транспортног система започињу фазу пројектовања дан након објављивања извештаја о испитивању тржишне потражње под условом да се у извештају о испитивању тржишне потражње утврди потражња за додатним капацитетом.

Оператори транспортног система активни на одговарајућој тачки интерконекције спроводе техничке студије за пројекте додатног капацитета у циљу израде пројекта додатног капацитета и усклађивања нивоа понуде на основу техничке изводљивости и извештаја о испитивању тржишне потражње.

Оператори транспортног система који учествују у пројекту додатног капацитета, најкасније 12 недеља након почетка фазе пројектовања, спроводе заједничке јавне консултације о нацрту пројекта на српском и енглеском језику, у трајању од најмање једног месеца, а највише два месеца. У овом поступку оператори транспортног система предузимају све разумне кораке како би осигурали прекограничну координацију.

Консултације обухватају нарочито следеће елементе:

- 1) опис пројекта додатног капацитета, укључујући процену трошкова;
- 2) нивое понуде за производе спојеног капацитета на тачки интерконекције;
- 3) према потреби, алтернативни механизам расподеле, који оператор транспортног система предлаже на основу примљених индикатора условне потражње, уз образложење за његову примену;
- 4) оквирни рокови за пројект додатног капацитета;
- 5) општи услови које корисници система морају да прихвате у циљу учествовања и приступа капацитету у обавезујућој фази расподеле капацитета у оквиру поступка за додатни капацитет, укључујући сва средства обезбеђења које су корисници система дужни да дају, као и уговорна решења за решавање могућих кашњења у обезбеђивању капацитета односно за догађаје који одлажу спровођење пројекта односно доводе до његове обуставе;
- 6) елементе IND (однос вредности одабраног индекса у време коришћења и његове вредности у време кад се производ понуди на аукцији) и RP (премија за ризик која одражава користи од извесности у погледу нивоа тарифа за транспорт, а која не сме бити мања од нула) утврђене прописом којим се уређују мрежна правила о хармонизованим тарифама за транспорт природног гаса којима се уређује обрачун цене која се плаћа на тачкама интерконекције ако се за пројект додатног капацитета примењује приступ фиксне цене која се плаћа;
- 7) ниво обавеза корисника система, исказан као процена фактора ϕ из члана 22. ове уредбе, који је, након консултација са оператором транспортног система, предложен и одобрен од стране Агенције;
- 8) било који додатни индикатор потражње примљен у складу са чланом 25. став 8. ове уредбе;

9) да ли постоји вероватноћа да би додатни капацитет могао да узрокује трајан и значајан пад коришћења друге неамортизоване гасне инфраструктуре у истом улазно-излазном систему или суседним системима или дуж исте транспортне руте за природни гас.

Оператор транспортног система сарађује са Агенцијом и операторима транспортног система који учествују у пројекту додатног капацитета и регулаторним телима надлежним за те операторе, у циљу утврђивања усклађених нивоа понуде како би се додатни капацитет нудио као производи спојеног капацитета.

Предлог пројекта и утврђени усклађени нивои понуде узимају у обзир резултате консултација из става 3. овог члана.

Одобрење и објављивање

Члан 27.

Након консултација и завршетка фазе пројектовања за пројекат додатног капацитета у складу са чланом 26. ове уредбе оператори транспортног система који су укључени у пројекат подносе предлог пројекта за пројекат додатног капацитета Агенцији.

Агенција даје сагласност на предлог пројекта из става 1. овог члана након консултација са суседним регулаторним телом.

Оператори транспортног система који су укључени у пројекат додатног капацитета објављују предлог пројекта на српском и енглеском језику.

Предлог пројекта нарочито садржи следеће информације:

1) све нивое понуде, који одражавају распон очекиване потражње за додатним капацитетом на одговарајућим тачкама интерконеције, као резултат поступака прописаних у члану 25. и члану 26. став 3. ове уредбе и;

2) опште услове које корисници система морају да прихвате у циљу учествовања и приступа капацитету у обавезујућој фази расподеле капацитета у оквиру поступка за додатни капацитет, укључујући сва средства обезбеђења које су корисници система дужни да дају, као и уговорна решења за решавање могућих кашњења у обезбеђивању капацитета односно за догађаје који одлажу спровођење пројекта односно доводе до његове обуставе;

3) временски период за спровођење пројекта додатног капацитета, укључујући све измене након консултација из члана 26. става 3. ове уредбе и мере за спречавање кашњења и ублажавање утицаја кашњења;

4) параметре утврђене у члану 21. став 1. ове уредбе;

5) да ли постоји потреба да се изузетно продужи временски период за уговарање капацитета за додатни период из члана 29. став 2. ове уредбе;

6) према потреби, предложени алтернативни механизам расподеле уз образложење за његову примену у складу са чланом 29. став 3. ове уредбе, као и услови одобрени од стране оператора транспортног система за обавезујућу фазу у складу са чланом 29. став 7. ове уредбе;

7) елементе утврђене прописом којим се уређују мрежна правила о хармонизованим тарифама за транспорт природног гаса којима се уређује обрачун цене која се плаћа на тачкама интерконекције ако се за пројекат додатног капацитета примењује фиксна цена која се плаћа.

У року од шест месеци од пријема предлога комплетног пројекта од стране последњег надлежног регулаторног тела, Агенција у сарадњи са надлежним регулаторним телима објављује усаглашену одлуку о предлогу пројекта из става 1. овог члана са образложењем на српском језику и, уколико је могуће, на енглеском језику. Агенција и надлежна регулаторна тела међусобно информису једна друге о пријему предлога пројекта и његовој потпуности у циљу утврђивања почетка шестомесечног периода.

Пре доношења одлуке, Агенција размењује мишљења са суседним регулаторним телима, узимајући у обзир у највећој могућој мери негативне ефекте које додатни капацитет може да има на конкуренцију и функционисање слободног тржишта.

Уколико се Агенција противи поднетом предлогу пројекта, о томе без одлагања обавештава друга надлежна регулаторна тела, како би сва надлежна регулаторна тела предузела све разумне кораке у циљу међусобне сарадње и постизања заједничког договора.

Уколико Агенција и надлежна регулаторна тела не постигну договор о предложеном алтернативном механизму расподеле у року од шест месеци из става 5. овог члана, Надлежно тело у складу са чланом 76. став 2. Уговора о оснивању Енергетске заједнице одлучује о томе који ће се алтернативни механизам расподеле применити, након примене поступка прописаног чланом 6. став 4. ове уредбе.

Након објављивања усаглашене одлуке из става 5. овог члана, а најкасније два месеца пре нуђења додатног капацитета на годишњој аукцији за годишњи капацитет, оператори транспортног система заједнички објављују обавештење на српском језику и енглеском језику које укључује нарочито следеће информације:

1) информације из става 4. овог члана како су их одобрила надлежна регулаторна тела;

2) модел уговора који се односи на понуђени капацитет.

Аукција додатног капацитета

Члан 28.

Оператори транспортног система који учествују у поступку додатних капацитета, након предузимања корака из члана 26. ове уредбе, нуде додатни капацитет заједно са одговарајућим расположивим капацитетом, на годишњој аукцији за годишњи капацитет као стандардни производ спојених капацитета применом алгоритма аукција са сукцесивно растућим ценама из члана 17. ове уредбе и у складу са чланом 8. ст. од 12. до 14. ове уредбе и чланом 19. ове уредбе.

Аукције за одговарајуће нивое понуде се одржавају истовремено и међусобно независно, у складу са чланом 17. ове уредбе и узимајући у обзир члан 8. став 3. ове уредбе. На аукцији се нуде само усклађени нивои понуде.

Како би се смањиле могуће аукцијске премије и добио позитиван резултат економског теста за највиши могући ниво понуде, нова аукција може се започети само једном и искључиво ако:

1) су пре почетка аукција из става 2. овог члана постојала најмање два нивоа понуде које су утврдили оператори транспортног система;

2) је најмање један ниво понуде био неуспешан и узроковао негативан резултат економског теста;

3) је на основу следећег нижег нивоа понуде у односу на најнижи неуспешни ниво понуде добијен позитиван резултат економског теста и аукција се завршила са аукцијском премијом најмање за један годишњи стандардни капацитетни производ.

Уколико су услови из става 3. овог члана испуњени, нова аукција може бити покренута по најнижем неуспешном нивоу понуде из става 3. тачка 2) овог члана.

Ако резултат економског теста нове аукције не буде позитиван, резултати расподеле аукције из става 3. тачка 3) овог члана имају предност у складу са чланом 17. ст. 20. и 21. ове уредбе.

Начела алтернативног механизма расподеле

Члан 29.

Алтернативни механизам расподеле обухвата временски период од највише 15 година од почетка оперативног рада.

Изузетно од става 1. овог члана, ако економски тест не даје позитиван резултат на основу уговарања капацитета за период од 15 година, Агенција може да продужи временски период из става 1. овог члана за највише пет година.

Агенција даје сагласност на примену алтернативног механизма расподеле капацитета, након консултација са суседним регулаторним телима.

Агенција сагласност из става 3. овог члана даје у поступку давања сагласности на предлог пројекта из члана 27. став 5. ове уредбе, под условом да се, на основу испитивања тржишне потражње у складу са чланом 25. ове уредбе, односно на основу

консултација из члана 26. став 3. ове уредбе може закључити да аукција са сукцесивно растућом ценом није прикладна и ако пројекат додатног капацитета испуњава следећа два услова:

1) пројект додатног капацитета обухвата више од два улазно-излазна система, а током поступка расподеле капацитета понуде су дате за неколико тачака интерконеције;

2) понуде су дате за капацитет са трајањем дужим од једне године.

Механизам мора бити транспарентан и недискриминаторан, али може да омогући давање предности по основу дужине трајања резервација или понуда за веће количине капацитета за годишњи стандардни капацитетни производ.

Ако се даје предност по основу дужине трајања резервација односно понуда за веће количине капацитета, Агенција, након консултација са суседним регулаторним телом, одлучује о издвајању капацитета једнаког најмање 10% и највише 20% техничког капацитета на свакој тачки интерконеције, у случају из члана 8. став 12. ове уредбе. Тако издвојен капацитет нуди се у складу са чланом 8. став 11. ове уредбе.

У случају алтернативног механизма расподеле, корисници система могу поднети обавезујуће условне понуде за уговарање капацитета које условљавају једним односно већим бројем услова које оператори транспортног система предвиде у одобреном предлогу пројекта у складу са чланом 27. став 1. ове уредбе, при чему ти услови могу бити:

1) повезивање обавеза по основу понуде са обавезама на другим тачкама интерконеције или искључивање таквих обавеза;

2) обавезивање за низ различитих годишњих стандардних капацитетних производа на тачки интерконеције;

3) расподела одређене или минималне количине капацитета.

Када се примењује алтернативни механизам расподеле капацитета не примењује се члан 8. ст. од 1. до 11, чл. од 11. до 18, члан 19. став 3. и члан 35. ове уредбе, осим ако Агенција у сарадњи са суседним регулаторним телом не захтева њихову примену.

VI. ПРЕКИДНИ КАПАЦИТЕТ

Расподела прекидних капацитета

Члан 30.

Оператор транспортног система нуди стандардне капацитетне производе за прекидни капацитет у трајању дужем од једног дана само уколико је одговарајући месечни, квартални односно годишњи стандардни капацитетни производ за непрекидни капацитет био уговорен по аукцијској премији, односно ако је био распродат, односно ако није ни био понуђен.

Оператор транспортног система нуди дневни капацитетни производ за прекидни капацитет у оба смера на тачкама интерконеције на којима је одговарајући стандардни капацитетни производ за непрекидни капацитет био распродат дан унапред односно када није ни био понуђен. На једносмерним тачкама интерконеције на којима се непрекидни капацитет нуди само у једном смеру оператор транспортног система нуди најмање дневни производ за прекидни капацитет у супротном смеру.

Нуђење прекидног капацитета не сме негативно да утиче на количине непрекидног капацитета који се нуди. Оператор транспортног система не може да издвоји капацитет који се може понудити као непрекидни капацитет како би га нудио као прекидни капацитет.

Ако се нуде и други прекидни капацитетни производи поред дневних, ти капацитетни производи се нуде у истој дужини трајања као и стандардни капацитетни производи за непрекидни капацитет.

Прекидни капацитетни производи се нуде и расподељују применом поступка аукције.

Изузетно од става 5. овог члана, унутар-дневни прекидни капацитет расподељује се применом прекомерних номинација.

Унутар-дневни прекидни капацитет расподељује се само уколико је непрекидни технички или додатни капацитет распродат.

За годишње аукције за годишњи капацитет, све годишње аукције кварталног капацитета и све периодичне аукције месечног капацитета недељу дана пре почетка аукције оператор транспортног система обавештава кориснике система о количини прекидног капацитета која се нуди.

Прекидни капацитет се расподељује у посебној аукцији након што је расподељен непрекидни капацитет исте дужине, а пре почетка аукције за непрекидни капацитет са краћим трајањем.

Аукције за прекидни капацитет се обављају у складу с истим принципима и временским распоредима који се примењују за непрекидни капацитет.

Тачни датуми аукција за прекидне капацитете утврђују се у календару аукција.

Ако се аукција непрекидног капацитета не заврши на дан када је планиран почетак аукција прекидног капацитета, аукције прекидног капацитета почињу најкасније следећег радног дана након завршетка одговарајућих аукција непрекидног капацитета.

У случају из става 12. овог члана оператор транспортног система објављује у складу са правилима о раду транспортног система сваку промену понуђених количина најмање 12 сати пре почетка одговарајуће аукције прекидног капацитета.

Минимални рокови за најаву прекида

Члан 31.

Прекидни капацитети имају минималне рокове за најаву прекида које споразумно одређују суседни оператори транспортних система.

Подразумевани минимални рок за најаву прекида за одређени гасни сат износи 45 минута од почетка циклуса реноминације за тај гасни сат.

Оператор транспортног система може да се споразуме са суседним оператором транспортног система да скрати стандардни минимални рок за најаву прекида.

Споразум из става 3. овог члана закључује се уз сагласност Агенције која се даје након размене мишљења са суседним регулаторним телом.

Координација процеса прекида

Члан 32.

Оператор транспортног система који иницира прекид прекидног капацитета обавештава одговарајућег суседног оператора транспортног система. Суседни оператори транспортног система обавештавају без одлагања кориснике система на које овај прекид има утицај, водећи рачуна о поузданости података.

Редослед прекида

Члан 33.

Редослед прекида се одређује на основу тренутка закључења уговора о транспорту на прекидној основи, уколико укупне номинације превазилазе максималан проток природног гаса за одређену тачку интерконеције.

У случају прекида, уговор о транспорту по основу кога је пружање услуге транспорта почело касније се прекида пре уговора о транспорту по основу кога је пружање услуге транспорта почело раније.

Ако су након активности из става 2. овог члана две односно више номинација рангиране једнако у редоследу прекида, примениће се пропорционално умањење тих номинација.

Оператор транспортног система у сарадњи са суседним оператором транспортног система имплементира и координише заједничке активности и процедуре прописане у овом члану одвојено за сваку појединачну тачку интерконеције, како би се узеле у обзир разлике између различитих услуга прекидних капацитета унутар Енергетске заједнице.

Разлози за прекиде

Члан 34.

Оператор транспортног система утврђује разлоге за прекиде у правилима о раду транспортног система односно у уговору о транспорту прекидног капацитета.

Разлози за прекиде нарочито укључују квалитет гаса, притисак, температуру, сценарије протока, коришћење уговора о транспорту за непрекидни капацитет, одржавање, узгасна или низгасна ограничења, обавезе према пружаоцима јавних услуга и управљање капацитетима који произлазе из поступака управљања загушењем.

VII. ПЛАТФОРМЕ ЗА РЕЗЕРВАЦИЈУ КАПАЦИТЕТА

Платформе за резервацију капацитета

Члан 35.

Оператори транспортног система нуде капацитет путем једне односно ограниченог броја заједничких интернет платформи за резервацију/уговарање капацитета („платформа за резервацију капацитета”).

Платформом за резервацију капацитета из става 1. овог члана управљају оператори транспортног система односно оператор платформе.

Када платформом за резервацију капацитета управља оператор платформе, она у односу према кориснику система поступа у име и за рачун оператора транспортног система.

Заједничке платформе за резервацију капацитета из става 1. овог члана:

- 1) примењују правила и процедуре за нуђење и расподелу капацитета из чл. од 8. до 18. ове уредбе;
- 2) приоритетно успостављају процедуре потребне за нуђење непрекидног спојеног капацитета, у складу са чл. 19. и 20. ове уредбе;
- 3) омогућавају корисницима система секундарну трговину капацитетима.

Корисник система је дужан да закључи одговарајуће уговоре са оператором платформе и оператором транспортног система на основу којих, користећи услуге платформе за резервацију капацитета, уговара капацитет са оператором транспортног система односно врши секундарну трговину капацитетима.

Капацитет на једној тачки интерконекције или виртуелној тачки интерконекције нуди се искључиво на једној платформи за резервацију капацитета.

Оператор транспортног система може да понуди капацитет на различитим тачкама интерконекије односно виртуелним тачкама интерконекије путем различитих платформи за резервацију капацитета.

Оператори транспортног система су дужни да постигну споразум о коришћењу једне платформе за резервацију капацитета за нуђење капацитета на обе стране њихових одговарајућих тачака интерконекије односно виртуелних тачака интерконекије.

Агенција, у сарадњи са суседним регулаторним телом, у року од шест месеци од дана обавештавања доноси одлуку о платформи за расподелу капацитета коју ће оператори транспортног система да користе најдуже три године. Уколико Агенција у сарадњи са суседним регулаторним телом не изабере једну платформу за резервацију капацитета у року од шест месеци од дана обавештења, примењује се члан 6. став 5. ове уредбе.

Платформу за резервацију капацитета коју у складу са ставом 9. овог члана одреди Надлежно тело у складу са чланом 76. став 2. Уговора о оснивању Енергетске заједнице оператори транспортног система користе најдуже три године на конкретној тачки интерконекије односно виртуелној тачки интерконекије.

У случају из става 8. односно става 12. овог члана оператори транспортног система ће постићи споразум о коришћењу платформе за резервацију капацитета најкасније до истека периода од три године, а у супротном оператор транспортног система обавештава о томе Агенцију у складу са ставом 8. овог члана, у ком случају се понавља поступак из ст. 9. и 10. овог члана.

Резултати расподеле додатног капацитета који настаје повећањем техничког капацитета објављују се на платформи за резервацију капацитета која се користи за аукције постојећих капацитета.

Резултати расподеле додатног капацитета који настаје изградњом нових капацитета, објављују се на заједничкој платформи за резервацију капацитета коју су споразумно одредили оператори транспортног система у предлогу пројекта из члана 27. ове уредбе.

VIII. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 36.

Оператор транспортног система који самостално или на захтев Агенције, по спроведеној јавној консултацији у правилима о раду транспортног система уреди питања из ове уредбе за која је прописано да о њима претходно одлучује или даје сагласност Агенција у складу са Законом, сматраће се да је Агенција о тим питањима одлучила односно дала сагласност на правила о раду транспортног система на дан у коме оператор транспортног система прибави сагласност Агенције.

Члан 37.

Суседни оператори транспортног система су дужни да започну потребне анализе и успоставе функционалне виртуелне тачке интерконекције из члана 19. ст. 10. и 11. ове уредбе најкасније до 1. октобра 2023. године.

Оператор транспортног система на захтев Надлежног тела у складу са чланом 76. став 2. Уговора о оснивању Енергетске заједнице доставиће тражене информације о примени ове уредбе у року од девет месеци од дана доношења ове уредбе.

Оператор транспортног система објављује податке преко централне платформе којом управља ENTSO-G најкасније од дана приступања удружењу ENTSO-G.

Члан 39.

Оператори транспортног система прво испитивање тржишне потражње из члана 25. став 1. ове уредбе спроводе након објављивања прве аукције за непрекидне годишње капацитете за 2023. годину.

Члан 40.

Ако оператор транспортног система са суседним оператором транспортног система не постигне споразум из члана 35. став 8. ове уредбе у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе, оператор транспортног система о томе без одлагања обавештава Агенцију.

Члан 41.

Оператори транспортног система ће у року од шест месеци од дана ступања на снагу ове уредбе донети правила о раду транспортног система у складу са овом уредбом и доставити Агенцији на сагласност.

Члан 42.

Ова уредба ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, осим одредаба члана 20. став 12. и члана 30. став 1. ове уредбе које ступају на снагу у року од девет месеци од дана ступања на снагу ове уредбе.

05 број 110-6386/2022-1

У Београду, 6. октобра 2022. године

Влада

Председник,
Ана Брнабић, с.р.